

DROZD in JANOUSEK v. FRANCIJA in ŠPANIJA

(Eur. Court H.R., 26. 6. 1992, Series A no. 240)

1. - 10. [...]

11. G. Jordi Drozd, španski državljan, in g. Pavel Janousek, češkoslovaški državljan, prestajata v Franciji štirinajstletno zaporno kazen, ki je posledica njune obsodbe pred sodiščem Kneževine Andore zaradi oboroženega ropa, storjenega v Andorri la Velli. [...]

12. - 13. [...]

14. Po pritožbi zoper neznani osebi zaradi oboroženega ropa predstavnika draguljarske družbe je policija 7. marca 1986 g. Drozdu in g. Janousku odvzela prostost.

15. Škofijski battle je uvedel preiskavo. [...]

16. Vlagateljema pritožbe je sodil Tribunal de Corts. Sodišče je bilo sestavljeno iz apelacijskega sodnika, H. P.-ja, častnega sodnika pri Apelacijskem sodišču v Toulousu, ki ga je imenoval francoski sovladar, ter dveh sodnih svetovalcev, N. T.-ja, ki je nadomeščal francoskega vegeurja, s strani katerega je bil tudi imenovan, sicer častnega sodnika Apelacijskega sodišča v Montpellieru, in F. B.-ja, škofijskega vegeurja, španskega pravnika, imenovanega s strani urgelskega škofa.

17. Sodišče je na javni obravnavi v Catalanu izreklo sodbo. Oba obtoženca je spoznalo za kriva in ju obsodilo na štirinajstletno zaporno kazen. [...]

18. - 21. [...]

22. [...] Vlagatelja pritožbe sta trdila, da je bil škofijski battle, ki je opravljal preiskavo, prisoten na seji Tribunala de Corts.

23. Vlada je zavrnila, da se v pričujočem primeru kaj takega ni zgodilo, niti se ne bi moglo zgoditi.

24. Vlagatelja pritožbe sta trdila, da francoski sodni svetovalec ni imel primernega znanja španščine, še manj pa katalonščine, jezika, v katerem se je odvijala obravnava, kar naj bi ga prikrajšalo za vsako resnično možnost sodelovanja v postopku.

25. [...]

26. Vlagatelja pritožbe sta trdila, da priče pred svojo izpovedbo niso bile „izolirane“ in da je domnevna žrtev, preden je izpovedala, slišala izjave obtožencev.

Vlada je te trditve označila kot neresnične. [...]

[G. Janousek se je pritožil tudi, da mu med preiskavo niso omogočili pomoči tolmača in zagovornika. Vlada je vse pritožbe zanikala.]

27. - 76. [...]

77. V svoji vlogi Komisiji z dne 26. novembra 1986 sta g. Drozd in g. Janousek predložila dve seriji pritožb.

(a) Prva serija pritožb, ki je temeljila na 6. členu Konvencije, je bila naperjena proti Franciji in Španiji, ki naj bi bili na mednarodni ravni odgovorni za obnašanje oblasti v Andorri.

[...]

(b) Druga serija pritožb, ki je temeljila na 1. odstavku 5. člena Konvencije, je bila naperjena zgolj proti Franciji. Oba vlagatelja pritožbe sta menila, da je njuno prestajanje kazni v Franciji „nezakonito“, saj po njunem mnenju francoski zakon ne ureja izvrševanja sodb sodišča v Andorri.

78. - 88. [...]

89. Kneževina ni članica Sveta Evrope. [...] Na kratko: sprejeti je potrebno ugovor, da Sodišče nima pristojnosti *ratione loci*.

90. [...]

91. Odločiti je treba, ali je dejanja, proti katerim se pritožujeta g. Drozd in g. Janousek, možno pripisati Franciji ali Španiji, čeprav do njih ni prišlo na njunem ozemlju.

92. [...]

93. Francoska Vlada je menila, da Francije na podlagi dejstva, da sodišča v Andorri vključujejo francoske sodnike in so pod kontrolo francoskih sodišč, ni mogoče imeti za odgovorno za sodna dejanja Andore.

[...] Francoski sodniki so v manjšini.

Drugič: Vlada je izjavila, da francoska sodišča nimajo moči neposrednega ali posrednega nadzorstva nad sodbami in sklepi, izrečenimi v Kneževini. [...]

94. - 95. [...]

96. Sodišče, kot tudi že Komisija, sprejema vladne argumente. [...]

97. Na kratko: tudi ugovor pomanjkanja pristojnosti *ratione personae* je treba sprejeti.

98. - 103. [...]

104. V zvezi z zakonitostjo zapora se pojavljata dve različni, vendar tesno povezani vprašanji: prvič, ali zanj obstaja zadostna pravna podlaga v francoskem pravu, in drugič, ali bi morala francoska

sodišča izvajati nadzor nad sodbami, razglašenimi v Andori.

105. [...]

106. [...] Običaj, da osebe, obsojene v Andori, kazni odslužijo v Franciji ali Španiji, izhaja še iz srednjega veka. [...] Francosko pravo vključuje zakon št. 84-1150 z dne 21. decembra 1984, ki govori o premestitvi oseb, obsojenih v tujini, v Francijo. Čeprav zakon kot temelj za svojo uporabo omenja zgolj „mednarodno konvencijo ali dogovor“, se ga uporablja tudi na temelju običaja. To je bilo moč razbrati iz navodil za ureditev zaporov, ki jih je izdal Minister za pravosodje.

107. [...] Ni dvoma, da je bila odreditev zapora vlagateljev pritožbe v skladu s postopki, predpisanimi v francoskem pravu, še posebej glede na to, da g. Drozd in g. Janousek nista izpodbijala veljavnosti običaja pred francoskimi sodišči. [...]

108. - 109. [...]

110. Kot je pred nami že Komisija, menimo, da je v tem primeru Tribunal de Corts, ki je obsodil g. Drozda in g. Janouska, „pristojno sodišče“ v smislu 1. (a) odstavka 5. člena. Ker Konvencija držav podpisnic ne zavezuje, naj njene standarde razširijo na tretje države ali ozemlja, Francija ni bila zavezana preveriti, ali je bil postopek, ki je pripeljal do obsodbe, skladen z vsemi zahtevami 6. člena Konvencije. [...] Kljub temu pa so države podpisnice zavezane odkloniti svoje sodelovanje, če je obsodba posledica očitnega zanikanja pravičnosti (Soering v. Združeno kraljestvo 7. 7. 1989).

Zavedamo se izjave, ki jo je podala francoska vlada, da bi Francija dejansko odklonila svoje običajno sodelovanje, če bi šlo za izvršitev andorske sodbe, ki bi bila očitno nasprotna 6. členu ali njegovim načelom. Potrditev te izjave je moč najti v sklepih nekaterih francoskih sodišč: nekatera odklanjajo izročitev osebe, ki je bila obsojena v odsotnosti v državi, kjer ji v primeru predaje ne bi bilo mogoče ponovno soditi, Državni svet pa je prepovedal izročitev oseb, ki bi bile v drugi državi podvržene smrtni kazni, kot nezdržljivo s francosko ureditvijo. [...]

Po mnenju Sodišča Francija v pričujočem primeru ni bila zavezana odkloniti svojega sodelovanja pri izvršitvi kazni.

Delno odklonilno ločeno mnenje sodnika Cremona.

Čeprav soglašam s svojimi kolegi glede problema, povezanega s 6. členom, pa se bojim, da ne morem enako storiti glede očitane kršitve 1. odstavka 5. člena.

Na kratko: ne morem sprejeti, da lahko Francija, na ozemlju katere sta bila vlagatelja pritožbe dejansko zaprta, opraviči svojo opustitev razumnega nadzora glede skladnosti andorskih postopkov s Konvencijo, saj je od njih odvisna zakonitost samega zapora.

[...] Bistveno je, da se je Francija zaradi svojih tesnih in posebnih vezi z andorskim sodnim sistemom dobro zavedala organske sestave sodišča, ki je očitno omadeževala njegovo neodvisnost in nepristranskost. Dejansko je namreč med sodniki sedel poveljnik policije.

[...]

Odklonilno ločeno mnenje sodnikov Pettitija, Valticosa in Lopes Rocha, ki se mu pridružujeta sodnika Walsh in Spielmann

[...] Strogo gledano Andora ni ozemlje, za čigar mednarodne odnose sta odgovorni Francija in Španija.

Ta argument ne zdrži, saj bi nas vodil do zaključka, da Konvencija v Andori ne le ni uporabljiva, temveč tudi ne bi mogla biti uporabljiva, dokler Andora ne bo imela pravne osebnosti v mednarodnem pravu. [...]

Kako lahko predsednik Republike Francije zanika francoske mednarodne obveznosti na področju človekovih pravic, če sam nastopa kot sovladar Andore? [...]